

„Edinost“

izhaja enkrat na teden, razen nedelj in
izjemnih, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron

Naročnino se plačevati naprej. Na us-
lužbe brez priložene naročnine se upravnice
ne obračunajo.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
srednje številke po 6 stočink (5 nč.);
svet Trsta pa po 8 stočink (4 nč.).

Telefon št. 879.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za več
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglašit. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglaš
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inšervatov v ulici Molin
piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

1. tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Klevetnikom Slovanov.

I.

Povodom znanega dogodka v Lipici z
družbico laških biciklistov so laška glasila
zopet zajemala iz onega velikega rezervoira,
v katerem hranijo svojo — gnojnico in so z
dehtevo vsebino svoje — kulture obmetavala
slovansko ljudstvo naše. Tudi do tega do-
godka je prišlo seveda po tistem navadnem
načinu: Laški izletniki so izživali na sloven-
ski zemlji ter se vedli nedostojno, a v zrealu,
ki ga je laško novinstvo podvignilo pred laško
občinstvo, si videl laško globoko užaljeno ne-
doličnost in slovensko — barbarstvo, ali vsaj
— »polubarbarstvo«. Ta terminus technicus
je našim Italijanom tako na roko kakor mla-
tičen eeepe, ako govorijo o kvaliteta našega
ljudstva in o sakrosantnosti laske — kulture.
Naj se je dogodilo kar-koli in kakor-koli: o
vsakem konfliktu, dogodivšem se kje med
Slovenci in Italijani — prvi morajo padati
na trdo, drugi pa na mehko; v prvih mora
videti svet barbare, ali vsaj polubarbare, v
drugih pa — jedini kulturni element v de-
želi. In naj je žaljenje še tako kričeče in
krivica na laški strani še tako očividna, da
bi moralo naše ljudstvo imeti vodo in ne kri
v svojih žilah in da bi kazalo, da zaničuje
samo sebe in si pljuje v obraz, ako ne bi
reagovalo: naj bo tako ali tako, vsikdar o
takih prilikah znajo nasprotniki stvari sukati
tako, da mora le naše ljudstvo plačevati ra-
čuna! Plačevati: često pred sodiščem, kjer
tolmačijo paragrafe in dele kazni; in pred fo-
rumom velike javnosti. A ravno to poslednje
je najhuje. Široki svet, ki ne pozna ni nas,
ni njih, ki nas obrekujejo, je po vsakem takem
dogodku prepričan še bolj, nego je bil poprej,
da smo mi vsaj na pol-barbari, barbari notri
sredi Evrope. In hočete-li, da bi se civilizov-
ana Evropa ne zgražala nad nami?!

In ravno povodom laških klevetanj vsled
tipičnega dogodka v Lipici nam je prišel
na misel kričeč slučaj takega klevetanja.
Slučaj je tembolj kričeč, ker ga ni zagrešil
kakov čifut v uredništvu kakaga »Piccola«,
ampak jeden najučenjejih mož sedanje Italije.

Bilo je nekako pod konec minolega ali
začetkom tega leta, ko je bil glasoviti pro-
fesor Alessandro d' Ancona v Pisi priredil

konferencijo, v kateri se je dotaknil tukaj-
šnjih borb med nami in Italijani, ali kakor
se je izrazil on: borb, ki mu jih bičajo bratje
onostran morja! Zaveden bržkone po infor-
macijah, ki jih dobiva iz tukajšnjega nizkega,
podlega in lažnjivega novinstva in morda tudi
iz drugih, jednako resnicoljubnih virov, je mož
obrekoval tržaške Slovence in jih svojemu
občinstvu predstavil kakor »semibarbare«.
A čujte! Večina vas menda poznate dra.
Rybáňa in nam gotovo priznate, da mož ne
izgleda ravno kakor divjak. Mož se sicer ne
more meriti v kulturi s kakim Angelijem, ali
Mauronerjem, ali — kakor rečeno — takov
vendar ni, da bi se ga omikan človek moral
ustrahiti.

A tudi našega dra. Rybáňa, ta-
kratnega kandidata Slovencev, je d' Ancona
imenoma navel kakor »uno di questi semi-
barbari« — jednega tistih napolbarbarov!

To nečuvno zasramovanje našega naroda
je bilo takrat dalo »Novemu listu« na Reki
povod, da je na podlagi zgodovinskih podat-
kov dokazal, koliko so ti slovanski barbari
storili za — evropsko civilizacijo, kako da
baš nekdanja Italija ni imela moči v sebi,
da bi se bila mogla ubraniti resničnim bar-
barov in kako so baš Slovani zastavili bar-
barstvu — pot v Italijo.

Zanimiva izvajanja reškega lista podamo
v drugem članku.

Kongres slovanskih novi- narjev v Dubrovniku.

(Po »Obzoru«.)

(Dalje.)

Po kongresu so novinarji obiskali grob
pokojnega Mihovila Klaića. Povabilu,
ki ga je poslanec Biankini že na kongresu
naslovil do slovanskih novinarjev, se je od-
zvala večina teh poslednjih. Da si so bili člani
kongresa trudni od petinpolurnega trajanja
kongresa, so vendar veselo poseli v kočije, ki
so jih sprovele na krasno pokopališče du-
brovniško. Dan je bil tem važnejši v toliko,
ker je bilo ravno štiridesetlet, odkar je bil
sklican prvi deželni zbor dalmatinski. V de-
želnem zboru dalmatinskem je sedelo dne 8.

zaprlo in zaprlo se vsako poželenje. Rodu
človeškemu grozi pogin še poprej, nego se je
pojaval v krilu materinem... V Moskvi so mi
pripovedovali, kako se sedaj ženske vpenjajo
v ozračje ter padajo v propast... Da, to so
znamenja. Neka Nemka se je povzpela v
zrak s pomočjo mehurja: napihnila je mehur,
omotala ga z vrvice ter se z zobmi prijala
vrvi in mehur jo je odnesel po zraku. Druga
Nemka v cirkusu je zašla pod sam strop, za
kakih deset sežnjev visoko in od ondod se je
spustila z glavo navzdol. Toda obe sti ostali
živi. Ali mar delata to sami od sebe? Ne,
zlodej ja nosi po zraku ter meče v propast...
Zlodji tudi prirejajo ples z golimi ženskami;
po gostilnicah zapeljivo prepevajo brezsrčne
židovke, a vladarji in protivniki božji do-
puščajo vsakovrstne nagnusne zavode, kjer
strašno gineta jeden in drugi spol. Eva ni
bila vstvarjena za to iz Adamovega rebra...
Dasi so to Židovke in Nemke, vendar se ne
mučijo z lastno voljo: zapeljivce jih z gla-
dom priganja k temu... Ženska ni več za to,
da bi rodila otroke, marveč za sramoto... Evo,
kaj počenja on!... Pa še nekaj povem: delo
smrdi vsakomur... Vsakdo bi hotel biti go-
spod ter jesti beli kruh. S stroji hočejo na-
domestiti svojo lenobo: stroj naj dela, jaz pa
se bom veselil! Da... Tu razprostrajo zlodji
svoje besede po žici, tu vladarijo stroji, ondi
grobijo na trobente, vrečče besno ter privab-
ljajo ogenj iz neba... O, gorje našim dušam!

aprila 1861. trinajst členov hrvatske narodne
stranke, med njimi so bili trojica iz Dubrov-
nika. Na pokopališču se je zbralo poleg no-
vinarjev mnogo Dubrovčanov, ki so došli, da
poklonijo dolžno spoštovanje velikemu sinu
svojega mesta. Čim so grob obstopili, iz-
ustil je poslanec Biankini lep govor, v ka-
terem je na kratko načrtal zasluge pokojnika
za Dalmacijo in ves hrvatski narod. Biankini
je položil lep venec na grob zaslužnega po-
kojnika, na kar so se navzoči, vsklikniviši
»slava« slavnemu sinu dubrovniškemu, razšli
polni čustev globoke hvaležnosti in pietete
do moža, ki je stal med prvimi, da brani hr-
vatsko misel in Dalmacijo.

V ponedeljek večer pa je bil Dubrovnik
priča vzvišenega in ganljivega prizora, ko so
Poljaki položili venec na spomenik pesnika
Gundulića, ki je s tolikim zanosom opeval
poljsko moč in slavo. Dubrovniški gosti so
bili prisrčno pozdravljeni, ko so se pokazali
poljski novinarji, idoč v redu po dva in dva
ter noseči na čelu spreveda krasna srebrn
venec. Ko so se delegatje grupirali okolo
spomenika, stopil je na stopnice spomenika
predsednik kongresa, g. Chylinski, ki je izu-
stil govor na poljskem jeziku, slaveči zasluge
Gundulića in velikih sinov dubrovniških. V
svojem govoru je povdarjal, kako da pokla-
dajo ta venec kakor simbol hrvatskega in
poljskega duševnega jedinstva in vzajemnosti.
Potem je Poljak Zawilinski izustil na-
stopni govor na hrvatskem jeziku:

Slavna družba! V času, ko je bil od-
krit ta spomenik, pred katerim stojimo, du-
brovniška mladina, — kakor pravi Nestor
književnosti hrvatske, Ivan Trnski, »najraje
bi bila, da je mogla, povzdignila ves krasni
spomenik na svoje junaške rame in ga nosila
po vseh ulicah dubrovniških, ter ga nosila na
Pile in Ploče ter ga zanesla tudi na Gradac,
da ga vidi sinje morje in potem bi ga zopet
snela in postavila sredi trga, kjer so morda
predstavljali Gundulićevo Dubrovko ter z
Gundulićevimi besedami slavili dubrovniško
slobodo«. — Slično oduševljenje vznaša tudi
našo dušo v ta trenutek, ko se spominjamo,
da je iz tega krasnega mesta, iz te prekrasne
dežele pošiljal svoja pesniška oduševljenja
v našo domovino oni veliki Gundulić. V teh
čustvih naj se Hrvatska združi s Poljsko,

Samo nečesa zlodji ne iznajdujejo: kruha...
Tudi egiptovsko delo so prevzeli ognjeni stroji,
vse nosi na sebi platno iz pavole, kuhajo si
samovar ter pušijo tobak, toda kruh je zme-
rom dražji... Da, še huje: on odvaja kruh
k Nemcem, nazaj pa privaja železo in svilnate
čipke...»

«To je resnica!» je zahrnela sobana.
«Prav praviš, naš oče!»

V šesti številki ni nihče spal vso noč.
Ciril pa je le govoril in govoril. Odkril jim
je vso svojo dušo.

X.

Ciril je umrl čez dva dni v jetniški bol-
nišnici, umrl tako tiho, kakor umirajo otroci.
O smrti sta bila navzoča mladi ranocelnik in
pohajkovelec.

«Dovršil je...» je dejal šepetaje ranocel-
nik, tipaje žilo.

Pohajkovelec je zatisnil oči umrlemu
»služabniku božjemu, Cirilu«. Skozi velika
okna bolnišnice se je trepetaje razlivala solnčna
svetloba. V ozračju se je že napovedovala
vesela pomlad, tu pa se je kazala smrt ka-
kor kako živo nasprotje. Zlasti je čutil to
življenje pohajkovelec, bivajoči za ječinimi
stenami; v njem je še tičala ta večna težnja
po slobodi. Smrt razkolniškega škofa je bila
samo podoba, koliko se treba truditi, da bi
človek vsaj enkrat še dihal sloboden, sveži
zrak...

V ječi so že izvedeli za Cirilovo smrt.

kateri smo mi sinovi, naj bo tu položeni ve-
nec poklon velikemu pesniku, naj bo simbol
bratimstva tako, kakor nas je on se svojimi
pesmami ujedini v misli, ko je peval:

... .. zagrljena
Na štitu mu je visla i Sava
I dostojno narešena
Dvema krunam jedna glava
Ili: Zaletje se iz sjevera
Na istočna ljuta zmaja
I prostrije brza pera
Poljski oro put Dunaja.

Mnoga stoletja bojov za krščanstvo, to
je vsebina vaše in naše minolesti, a vsi sku-
paj smo ustvarili — vi na jugu, mi na se-
veru — dve proti vztoku postavljeni pred-
straži zapadne kulture, dve ognjišči slovan-
skega življenja, slovanskih želja, misli in te-
ženj. Potomeci Kochanovskega in Mickievicza,
Sobieskega, Kosciuszka izražajo Gunduliću
globoko spoštovanje, a potomcem Gunduli-
ćevijem bratski pozdrav!

Vsi navzoči so bili navdušeni, ko so videli,
kako Poljak lepo govori hrvatski. Ko je pro-
fesor Zawilinski zaključil, vzdignila ga je
mladina na ramena ter ga nosila med navdu-
šeno množico. Gosp. Chylinski je izročil venec
županu Čingriji, ki je odgovoril ganjen, na-
glašuj simpatijo, ki veže Hrvate in Poljake
in ki sloni na kulturni osnovi. Med burnimi
živio-klici je godba odigrala narodno himno.
Konečno je slovaški rodoljub Hurban Vajan-
sky prečital lepo pesem v slovaškem jeziku.
Tudi g. Hurbanu Vajanskemu so bile pre-
rejane prisrčne ovacije in občinstvo je burno
pozdravljalo slovaškega mučenika. Polaganje
venca na vnožje spomenika Gundulićevega
je bil vsakako trenutek, kakoršnjega Du-
brovnik ni še doživel in kakoršnjega ne do-
živi zlepa več. (Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 19. aprila 1901.

Državni zbor. (Zbornica poslancev.)

Torej prva seja že po velikonočnih praznikih
je imela svojo senzacijo, kakor so mogli čit-
atelji posneti že iz sinočnje brzojavke. Kdor
pozna naše nemške radikale, je tudi prič-
koval, da bodo nemudoma skušali parali-
zirati udarec, ki jih je zadel z obsodbo njih-

Kako se je to pripetilo, bi gotovo nihče ne
mogel pojasniti, toda vsi so vedeli to — straž-
niki, stoječi na svojih mestih, ženski oddelek,
šesta številka ter v posebnih sobanah zaprti
morileci. Poslednji je to izvedel Afanasij Iva-
nič, ko mu je Budzko prišel to povedati.
Nadzornik se je najpoprej razsrdil... Še tega
je bilo treba!... Zarudel je, zakašljal ter planil
na Budzka.

«Ti si daj pozor!» je klical starec, ma-
haje z obuhlo kosmato roko. «Pridanič!...
Ti... ti... ti...»

«K službi!...»

«Tepec!»

V naslednjem hipu je Afanasij Ivanič že
zdirjal v bolnišnico ter potoma ozmerjal ranocel-
nika, katerega je srečal.

«Ti si daj pozor!... Jaz vas vse na-
učim!...»

Ciril je zares ležal v svoji postelji mr-
tev, z mrtvomirnim licem. Pri njem je bil
samo pohajkovelec. Afanasij Ivanič ga je
oštel ter zacepetal z nogami.

«Ti si daj pozor!... Jaz vam poka-
žem!...»

Na to je Afanasij Ivanič osupnil. Mrlič
kakor da gleda z dvema bakrenima kopej-
koma, položenima na oči. Afanasij Ivanič se
je naglo prekrizal ter še enkrat pogrozil po-
hajkovelec. (Zvršetak pride.)

PODLISTEK

Velik grešnik.

Povest.

Ruski pisatelj D. N. Mamu - Sibirijak. Posl. Podraški.

IX.

«Zastonj se preliva kristijanska kri, se
gube duše, se v temi godé strašne in neiz-
rekljive reči... Tudi ženski spol hoče biti de-
ležen tega sramotnega posla. Strah in znoja
je prevzela vse... Nekateri, ki niso nič izvr-
šili, zbeže ter se klatijo po lesovih, za njimi
pa dirja on ter bljuje togotno ogenj na člo-
veka, vsprejemšega zverski obraz. Potem se
mati sramuje v osrčju spočetega se otroka in
deklica ne pozna svoje deviške sramožljivosti.
Povsod se klatijo ljudje in svoji ne poznajo
svojih. Oh, kako zelo treba moliti, kajti zu-
naj vlada strah, znotraj trepet, glad in žeja,
a po hišah se čuje jok...»

V šesti številki je vladala mrtva tišina...
Pri medli svetlobi so se ti v tolpo stisnjeni
jetniki zdeli podobni tem grešnim dušam, o
katerih je govoril Ciril.

«Žalostno joče vsaka duša», je nadalje-
val navdušeno. «Krasota lica in lepota ženske
veneta in poželenje zapuščá človeka. Sedem
žensk zakopani za jednim možem, toda njega
ne bo, kajti možko poželenje se izerpuje...
Ne bo pravilnega rojenja, kajti nebo se je

vega dela s tako visoke strani. Ali zabeležena vredno je, da se je akciji pridružila tudi nemška ljudska stranka. Takoj začetkom se je bilo videti nemško-radikalne in nacijske poslance v živahnih razgovorih, videti je bilo, kako so igrirali. Povod razburjenju je bila vest, da je nadvojvoda Fran Ferdinand prevzel protektorat nad katoliškim šulverineom in pa, da se je ostro izrazil o agitacijah nemških radikalev. Nemški radikalec in nacijski s toorej interpelovali g. Körberja, da-li se je ta korak nadvojvode zgodil z njegovo vednostjo, in kaj misli storiti, ako se ta vest potrdi?

Za besedo se je oglasil nemški radikalec Herzog, ki je izvajal najprej, da so velikonočne počitnice trajale nedopustno dolgo. Dijete za te tri tedne so požrle okroglih 17.000 K.

Prva seja zbornice bi bila morala biti vsaj še pred osmimi dnevi. Dijete teh zamerjenih, zelenobljenih dni so jednostavno ukradene iz žepa ljudstva. Govornik je hotel izvesti od predsednika vzroke, ki so odložili, da se je prva seja sklicala tako kasno. Po tej introdukciji je prišel govornik na protektorat nadvojvode Frana Ferdinanda. Ko je govornik omenil pohvalo nadvojvode katoliškemu šulverineu, so katoliška ljudska stranka in krščanski socialisti viharo ploskali. Govornik je povdarjal, da imamo tu slučaj, ki je najostreje nasproten vsem konstitucionalnim pojmom. (Viharno odobravanje mej Vsenemci. Poslanec Malik pa je vskliknil: To je bila vsakako največja brezaktnost!) Herzog je nadaljeval: »Tu je vsled tajnih uplivov črne camarille jeden člen cesarske hiše na povsem nekonstitucionalen način očitno posegel v pol. strankarsko vrvenje, in to oni člen, ki naj bi enkrat osrečeval narode te brezimne države, in sicer v obliki, katere ni možno dovolj strogo obsojati. Mi Vsenemci smo hvaležni za to enunciacijo zato, ker vemo, česa nam je pričakovati v bodočnosti. Mi in vsi slobodoljubni nemški elementi v Avstriji bomo vedeli, na kaj nam je biti pripravljeno. (Viharno aplavz med Vsenemci.) Zaključujem z vprašanjem do spoštovanega in tam dobro zagrajenega predsedništva, da-li je pri volji primorati minist. predsednika, da nam še danes da pojasnilo, da-li ono poročilo v »Vaterlandu« odgovarja resnici? Zaključuje si potem naredimo o česa mi. (Viharno pohvala in ploskanje med Vsenemci.)

Ministerski predsednik dr. Körber je ustal takoj, da odgovori na to vprašanje. Zatrnil je, da njemu ni bilo poprej nič znano o tem sklepu nadvojvode, ki je čisto oseben in da so bile besede, ki jih je nadvojvoda izustil o vsprejemu one deputacije, le zasebne, za katere vlada po ustavi ni odgovorna. Ne morem pa drugače — je rekel dr. Körber — nego da izrečem svoje obžalovanje na tem, da se je od ene strani stvar razpravljala na način, ki ni v soglasju z dolžno obzirnostjo, do kakoršnje ima pravico člen cesarske hiše.

Tej izjavi ministerskega predsednika je sledila cela vrsta vsklikov od strani Vsenemcev, kakor n. pr.: Prestolonaslednik naj bo previden v svojih privatnih izjavah, Protestanti so enakopravni s katoliki, To bo Ferdinand obžaloval, Los von Rom, itd., a češki radikalec Fressl je zaklical Vsenemcem: Tu jo imate vašo vlado!

Posl. Malik je predlagal, naj se otvori debata o odgovoru predsednika in naj se o njegovem predlogu glasuje po imenih. (Viharno heil-klici.) V tem hipu je vse polno poslancev bežalo iz dvorane. Preilog je bil odklonjen s 149 proti 106 glasom, zbežala je torej polovica poslancev. (Pfuj-klici mej Vsenemci. Wolf: Ti bodo od roda do roda pametnejši!) Za Malikov predlog so glasovali: nemška napredna stranka, nemška ljudska stranka, Vsenemci, socialni demokratje in češki radikalec.

Na to je zbornica prešla na dnevni red: v razpravo novele o pristojbinah. Razpravo so prekinili in seja se je zaključila, ne da bi se bilo kaj posebnega dogodilo.

Dr. Frank proti hrvatski poljedelski banki. Ker je že naš dalmatinski dopisnik ravno te dni pribil dejstvo, da ta glasoviti hrvatski — patrijot ruje tudi proti zasnutju hrvatske poljedelske banke, proti zavodu torej, kateremu je namen gospodarsko osamosvojenje zapuščenih širših slojev, bo zanimalo naše čitatelje, ako izvedo, da je tudi Fran Folnegović, mož, ki je igral že veliko ulogo v političnem življenju Hrvatske in še posebno v stranki prava, ožigosal nepatrijotično početje velikega — patrijota dra.

Franka. G. Fran Folnegović je priobčil v »Hrvatski« odprto pismo, v katerem očita Franku, da je svojedobno kar molčal o srbski banki in uzorni organizaciji kredita Srbov za svoje soplemenike, pa če pa je toplo priporočal madjarsko organizacijo. Med najtežjimi razlogi, ki jih Frank navaja proti poljedelski banki, je oni, da bo »gulila narod«, da hoče ne le deliti 4% dividendo, ampak da hoče podvojiti vso svojo glavnico in to vse iz »žuljev naroda«.

Folnegović odgovarja: Ta naša banka si je stavila nalog, da bo narodu posojala denar z največ 6% obrestmi. Ogrske kreditne zadruge že poslujejo v Hrvatski, a isti dr. Frank jih priporoča!!

No, te ogrske zadruge uživajo posebne zakonske ugodnosti in jim je torej res možno ceneje posojati denar. A kmetje zagotavljajo vendar, da jih tam denar stane, ne po šest, ampak po sedem, do osem tri četrti od sto. V tem razmerju morejo ogrske zadruge potrošiti svoj kapital, dočim hrvatska poljedelska banka še le podvoji kapital. Če je torej ono prvo Franku prav, zakaj tako indignantno kriči na drugo?! Mar zato, ker ono drugo je madjarsko in ni »farško«, to pa hrvatsko in »farško«?! Dr. Frank se zgraža na tem, da so snovatelji hrvatske poljedelske banke odločili podvojiti kapital, omejujvi se na 4% dividendo, nič pa nima proti temu, da je omiljena mu »hrvatska štedionica« v istem razdobju podesetorila kapital, to je, svoje delnice, glaseče se na 100 gld., je zamenila za nove, ki se glase na 1000 gld., ne da bi bili delničarji doplačali ni novčiča. Povrh tega ni dajala dividende po 4%, ampak je v zadnjem razdobju redno delila dividendo po sto in petdeset na s'o, torej 37-krat več na leto, nego jo išče poljedelska banka. In isti dr. Frank, ki se zgraža, da hoče nova poljedelska banka »guliti narod«, ni hotel vsprejeti v svoj list stvarne kritike proti onemu drugemu zavodu, ki vleče take velikanske dobičke! Na čelu obeh zavodov so dobri Hrvatje; zakaj se torej Frank plazi pred jednimi, a druge napada z brezdušno brezobzirnostjo?

Frank pozivlja svoje somišljenike, naj ne podpisujejo delnic poljedelske banke, ampak naj čakajo na veliko — njegovo osnovo. Vprašanje agrarnega kredita je akutno že trideset let, to je, odkar je Frank »v akciji«. Njemu ne odreka nikdo strokovne izobrazbe v finančnih vprašanjih; zakaj ni torej v teh tridesetih letih osrečil narod s svojo zasnovo za urejenje agrarnega kredita in jo naznanja še le sedaj, ko so se dela lotili — drugi?!

A Folnegović dokazuje s številkami, da Frankova banka, ako bi vsaki mesec razpečala 50 delnic (kar pa ni verjetno), bi stopila v življenje v 8000 mesecih. In denimo tudi, da bi Frankova agitacija imela desetkrat večji rezultat, nego ga je imela dosedaj, trebalo bi šestinsdeset mesecev, dokler bi mogel oživiti svojo »plemenito« namero. Nadalje dokazuje Folnegović, da se narodna beda ne da sanirati z milodari, s kakoršnjimi bi se imela ustanoviti banka po osnovi dra. Franka, ampak le z organizacijo mobilnega kapitala narodnemu gospodarstvu v prilog. To pa more le denarni zavod, urejen tako, kakor so sploh urejeni denarni zavodi. Le tako je možno priti do cenega inostranega denarja.

Folnegović povdarja, da taka korporacija, kakor je hrvatski episkopat, bi se gotovo ne združila s toli različnimi političnimi elementi, ako bi ne bila uverjena, da bo s tem koristila narodu. Tu ne more biti ni govora o koristolovju, kajti, ako bi škofje iskali dobiček, morejo drugod koristonosneje placirati denar, nego pa v poljedelski banki. Folnegović vsklika Franku: Od kje vam je obraz, srce in duša, da napadate tako podjetje?!

Zakaj smo se tudi mi tako obširno bavili s tem najnovejšim in eklatantnim dokazom o Frankovem — patrijotizmu? Iz tehtnega vzroka. Ker gre do živga tudi nam, ki, kakor najbližji sosedje, najbolj občutimo nesrečo naroda našega v Istri, katerega gospodarstvo osamosvojenje je tudi pritegneno v program nove poljedelske banke, katero bi hotel dr. Frank v zibelci — ubiti!

Tržaške vesti.

I. t. d... Da, in tako dalje, radovedni smo zelo, kedaj pride enkrat pika. Urad za odmero pristojbin je pozval jedno naših okoliških zadrug, naj pride plačat davek za hranilne uloge 1899. Dotična zadruga je po-

slala neko osebo z dotičnim pozivom in z bilanco od 1. 1899, iz katere je bilo razvidno, da v omenjenem letu — kakor sploh še nikoli do sedaj — ni imela zadruga niti krajcarja hranilnih ulog. Oseba, odposlana od zadruge, da pojasni to stvar, ne zna laški in uradnik, h kateremu je prišla — seveda — ne slovenski. Uradnik je poklical za tolmača — uradnega slugo, kateri je, kar je povsem naravno, tako lepo tolmačil, da uradnik ni umel, kar mu je razlagala stranka, (ker se sluga še ni nikjer učil niti umevanja bilane in še manje državnih zakonov), stranka pa ni vedela, kaj jej je uradnik naročil. Kaj sledi iz tega? Ves trud in zguba časa je bila zastoj, radi nesposobnosti uradnika. Italijanska stranka bi bila v par minutah vso stvar opravila, slovenska pa, ker je slovenska, ni mogla opraviti ničesar in je možno, da bo zadruga radi tega trpela kako kazen. Zakaj? Radi nesposobnosti uradnika! In vendar ne stoji v nobenem državnem zakonu, da bi imeli Slovani kak privilegij o plačevanju denarnega in krvnega davka.

O plačevanju davka smo vsi jednaki in državni organi si mislijo enakopravnost le s tega stališča. Naj-li pišemo rekrimacije?! Ne! Opozorjamo samo naše čitatelje na besede bolgarskega eksarha, priobčene v naši večerajšnji številki. S tem je menda dovolj rečeno.

Predavanja o pariški razstavi. Sinoči in predsinoči je v borzni dvorani profesor inženjer Josip Sartori predaval o pariški razstavi. Predavanje je bilo zelo zanimivo in se ga je obakrat udeležilo mnogoštevilno občinstvo. Govornik se je izražal jako nepovoljno o ureditvi tehničnega oddelka razstave. Predmeti, katerih je bilo ogromno število, so bili preveč razstreljeni po raznih oddelkih, tako, da je bilo studiranje zelo otežkočeno. Mehanični in električni izumi bili so jako mnogoštevilno zastopani. Kemični izdelki so bili, žal, izloženi le v dovršenem stanju, kar ne more zanimati strokovnjaka, za katerega je važno le izdelovanje istih; to pa seveda fabrikanti držijo tajno radi konkurence. Razvoju industrije v našem mestu dela veliko preglavico pomanjkanje potrebne vode, čemur bo treba odpomoči na vsak način; ako se hoče povzdigniti tržaško industrijo, katere je zelo važna tudi za trgovino našega mesta. Govoré o virih toplote, je dejal, da pridobivanje cenene toplote dela veliko preglavico industriji in da se tehniki zelo intenzivno bavijo s tem vprašanjem. Posebno podčrpanje premoga dela velikih skrbi, kar je dovelo do tega, da se v industriji vedno bolj širi raba kurilnega plina. Seveda se v veliki industriji ne more rabiti predragega svetilnega plina, temveč takega, katerega se pridobiva nalašč za to na druge načine in iz cenejšega premoga, kakoršnega bi naši industrijalec mogli dobivati iz Istre in iz Dalmacije. Dostikrat se dobiva tak plin tudi kakor poststranski izdelek drugih industrij, posebno plavžev, katerega pa niso znali do sedaj primerno izkoriščati. Kar se tiče pridobivanja toplote za kurjavo potom elektricitete, bilo je na pariški razstavi dovolj primerov z različnimi stroji, vendar dosedaj ni bilo možno prilagoditi električnega ogrevanja za velike industrijske zavode, ker je pridobivanje gor-kote potom elektrike še vedno predrago. Kar se tiče proizvodnje mehanične moči, zavzema sedaj dinamostroj prvo mesto, vendar pa prihajajo še vedno v poštev: par, motori na plin in turbine. Parni kotli odigrajo kmalu svojo važno ulogo, katero so dosedaj zavzemali ter se polagoma umaknejo novejšim in praktičnejšim proizvodnjam moči. Na nje mesto stopi parna turbina.

(Zvršetak pride.)

Novelli v Trstu. Slavni italijanski igralec Novelli priredi v mesecu maju nekoliko predstav v gledališču Filodramatico. Vredno je seznaniti se s tem velikanom gledališke umetnosti.

Stoletnica gledališča Verdi. V nedeljo bo sto let, odkar so otvorili glavno gledališče tržaško prvotno, imenovano »Il teatro nuovo«. Tem povodom je pisatelj Caprin sestavil monografijo, v katerem opisuje življenje tega gledališča v tem stoletju.

Posestnikom psov. Ker je zopet konstatiran jeden slučaj pasje stekline, je izdal mestni municipij nastopne določbe: 1.) Prepovedano je jemati pse seboj v javne lokale; 2.) vsakdo, ki je na svojem ali poverjenem mu psu zapazil sumljive znake stekline, mora storiti žival nenevarno, ali s tem, da jo zapre ali da jo ubije, ter mora stvar takoj naznani ali veterinarju, ali municipiju, ali poli-

ciji; 3.) psi morajo biti preskrbljeni z marko in trdno torbo; 4.) psi, ki nimajo znamke in torbe se polove in pobijejo še isti dan.

Z naših sodišč. Včeraj se je vršila pred tukajšnjim porotnim sodiščem sodna razprava proti 19-letnemu Josipu Antončiču iz Tomaja in 17-letnemu Josipu Urbanu iz Senožeč, katere sta bila obdolžena, da sta deklico Katarino Zlobec oskrunila na paši. Med razpravo se je dokazalo, da je Zlobec histerična in da je brzkone imela že prej drugo ljubezensko zvezo. Porotniki so skoraj soglasno zanikali vsa stavljenja jim vprašanja o krivdi zatožencev, vsled česar sta bila Josip Urbas in Josip Antončič oproščena in takoj izpuščena na slobodo.

Kazenska razprava proti Andreju Gabrščeku, radi nevarnega žuganja, storjenega baje na škodo dr. Antonu Gregorčiču se vrši danes pred tuk. deželnim sodiščem. Zanimanje za razpravo od strani tržaškega občinstva je minimalno. Poleg našega poročevalca sta bila predpoludne le še dva laška reporterja, a še ta dva sta kmalu zbežala. Pridržuje si nekoliko poročila za jutri ne moremo si kaj, da ne bi izjavili že danes, da se nam domači prepri se nikdar ni zdel tako smešen in malenkosten, kakor se nam zdi po tej razpravi.

In tudi to povemo kar naravnost, da — naj bo že nje izid tak ali tak — nikdo udeležencev ne odnese slave domov.

Sodnemu dvoru predseduje dež. sodišča svetnik Codrig, prisedniki so svetovali: Crusitz, Mosche in Rismondo; državno pravdnistvo zastopa državnega pravdnika namestnik Clarici, a branitelj tožencev je odvetnik — dr. Graziadio Luzzatto.

Spomlad je tu in znjo seveda razne dogodbe, ki se dogajajo samo spomladi. Ta pa, ki se je zgodila predvečerašnjim v borovskem gozdju nad Vrdele, spadala bi prav za prav še le v poletje; no, dogodila se je, kar je precej čudno, že v zgodni spomladi in ob hladni temperaturi. Poslušajte torej, kakšno »zabavo« si je izmislil neki 52-letni — mladenič. Predvečerašnjim je namreč ta nesnaga (brzkone je Žid, ker se imenuje David C.) v borovskem gozdju fotografiral dve dekleti, 17-letno Franjo V. in 22-letno Evgenijo C., ki sta stali pred njim v — Evini obleki. Stii pa res gorki, ali hud nabad jima vendar ne ubeži. Ta interesantni prizor je zapazila neka gospa, ki je naznanila to na inšpektoratu v ulici Seussa, od koder so poslali na lice mesta dva redarja, katere sta konfiscirala vse skupaj: fotografa, aparat in — oba modela. Ljubitelj tega čudnega športa je imel pri sebi nič manje, nego 34 takih fotografij!!

Tudi to je kulturna slička iz našega Trsta, najpristnejši produkt naše javne vzgoje. Kje si lahko novinstvo, ki bi — hotelo sanirati tako gnulav?!

Odgon. Radi pomanjkanja subsistenčnih sredstev je poslal avstrijski konzul v Benetkah s parnikom »Arciduca Massimiliano« dva avstrijska podanika v Trst, kamor sta prispela sinoči.

Požarja. Vč. raj zjutraj se je vnelo, radi slabe prireditve dimnika, v podu na stanovanjem Antona Quaiati v pritličju hiše št. 6. v ulici Ferriera. Došli ognjegaseci so pogasili ogenj po polurnem delu.

Sinoči ob 9. uri in tričetrt zvečer je gorelo v konjušnici g. Borezettii v ulici Alessandro Volta. Ogenj so pogasili služabniki. Došli ognjegaseci so konstatirali da — ne gori več.

Tatovi kokoši. Na Greti so v noči neznan tatovi pokradli nekemu posestniku 12 kokoši. To bo »rizoto«!

Neroden biciklist. 79-letnega kmetovalca Andreja Fabrisa iz sv. M. Magd. zgornje je minole nedelje blizu njegovega stanovanja prevrnil neki neroden biciklist. Včeraj so morali ubogega starčka radi tega prepeljati v bolnišnico.

Dražbe premičnin. Vsoboto, dne 20. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Verdela 102 in ulica Giulia 9, glasovir in pohištvo; Rocol 553, krave; Corso 8, hišna oprava; ulica Castaldi 5, oprema v zalogi, tehtnice, sladkor, pohištvo in vino.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 10.3, ob 2. uri popoldne 17.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763.3. — Danes plima ob 9.17 predp. in ob 9.2 pop.; oseka ob 3.0 predpoludne in ob 3.25 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Štiridesetletnica deželnega zbora istrskega. Sporočili smo že, da hoče italijanska večina tega deželnega zbora v bodočem zasedanju slovesno proslaviti štiridesetletnico svojega delovanja. Tem povodom priobčujo »Naša Sloga« nastopne zanimive reminiscence:

Dne 10. aprila 1861 je bila na dnevnem redu volitev poslancev za državni zbor. Tedaj so namreč deželni poslanci volili izmed sebe gotovo število poslancev v državni zbor.

Čim je bila v dež. zboru istrskem izvedena tajna volitev, to je, z lističi, našli so skrutinatorji, da je bila velika večina lističev izpolnjena tako-le: *nessuno* (nikdo).

Volitev se je naslednje dni ponovila v navzočnosti samega cesarskega namestnika, ali z istim rezultatom. Istrski ital. dež. zbor je hotel na ta način protestovati proti februarskemu patentu, postavil se je bil torej na čisto federalistično podlago proti centralističnemu sistemu. Vse kaže, da so ga v abstinencijo silile tudi njegove irredentistične težnje; ali z obzirom na obstoječe razmere v monarhiji je hotel deželni zbor deželno avtonomijo primerno federalivni misli. Od tedaj so se stvari premenile.

Ljudje, ki niso hoteli pošiljati v državni zbor zato, ker so se priznavali k federalistom, postali so s časoma najhujši centralisti in pristaši Nemcev. Njihovi poslanci so sedeli v državnem zboru poleg Nemcev, dočim je dr. Vitezič, njihov protivnik, delal kakor federalist. Jeden italijanašev, po imenu in rojstvu Hrvat, Vidulič, je celo igral važno ulogo v centralistični stranki, tako, da ga je ista izvolila tudi podpredsednikom parlamenta. Ali, hvala Bogu, stvari so se premenile tudi v drugi smeri. Tedaj je Hrvatsvo in Slovenstvo popolnoma spalo. O hrvatskih in slovenskih novinah, o naših čitalnicah, o naših šolah, o našem jeziku v zbornici ni bilo ni besede. Danes je to vse drugače. Kako bi se danes, ako bi dež. zbor imel voliti državnega poslanca, vedli hrvatski in slovenski poslanci, to je drugo vprašanje; ali oni so, vkljub nepravičnemu volilnemu redu, v tolikem številu, da italijanaši ne bi bili absolutni gospodarji položaja. Danes imajo Hrvatje in Slovenci svoje novine, svoja društva, svoje občine in, ako Bog da, bo vsega tega vsaki dan več. Daleč smo se od cilja; ali, ako jemljemo v obzir nepovoljne okoliščine, mora se priznati, da se je v teh 40 letih mnogo delalo in napredovalo.

× »Zalego« in revni kmetje. Pišejo nam: Te dni sem govoril z nekim kmetom Istranom. Ta mi je pravil, da lahoni v Bujah posojujejo našemu revnemu kmetu denar — ali še vedno po stari navadi, to je, za ogromne obresti! Kadar pa je kmet plačal kapital in naložene mu obresti — ga lahoni taksirajo še za 4 krone in to za »Zalego nacional«!!!

Ljudstvo božje, pusti že enkrat te pi-javke in išči si posojila pri naših poštenih posojilnicah, kjer ne treba: ne kokoši, ne gnjati in ne — 4 kron za »zalego«!

× Nesreča blizu Sežane. 22-l. kmetovalec Ivan Resinovič, stanujoči blizu Sežane, je padel predvčeršnjim, ko je plezal v senik, z lestve in si je o tem nogo zlomil tako silno, da mu je kar proč visela. Včeraj zjutraj so ga prepeljali v tukajšnjo bolnišnico.

× Bralno društvo »Hubelj« na Ustji priredi dne 28. t. m. veselico s plesom na planem, v korist društva, in vabi na to veselico vsa bratska društva in druge prijatelje društva.

Vesti iz Štajerske.

— 700-letnica obhaja ravnokar jedna najstarejših župnij na Spodnjem Štajerskem, sv. Jurij v Remšniku pri Mariboru. Ustanovljenja je bila l. 1201.

— O to vreme! Tudi v Celju so imeli dne 16. t. m. jako kritičen dan. Od jutra naprej je bliskalo, gromelo, dež je lil, vmes pa je padala tudi toča. V Št. Petru v savinski dolini je strela ubila tri osebe. To je bil res kritičen dan.

V telovadnici »Sokola« v Celju pa je dne 13. t. m. zvečer padala neke posebne, celjske vrste toča. Nepoznani junaki so namreč pobili nekaj šip in jo potem junaki odkurili, kakor se že spodobi — pobalino.

— Lastni dom, registrirana delavska stavbena zadruga z omejeno zavezo v Celju, razpošilja nastopni poziv:

Delavsko vprašanje je danes na dnevnem redu. Noben politik in noben državnik ne more danes odtegniti svoje pozornosti in skrbni delavskemu stanu, da se isti povzdigne in da se mu zagotovi človeka dostojno življenje. Ena največjih kalamitet delavskega stanu pa so navadno slaba in nezdrava stanovanja, katera fizično uničujejo delavce same ter polagajo kal hiranja in pogina njihovemu zarodu. Začela se je torej splošno obračati skrb na pripravo primernih zdravih stanovanj za delavce. Da je tudi pri nas nujno potrebno zdravih delavskih stanovanj, spoznava celó naša vlada ter je presvetli vladar v svojem prestolnem govoru dne 4. februarja t. l. to posebno poudarjal, rekši, da je priprava zadostnega števila cenih, etičnim in higijeničnim zahtevam zadostujočih stanovanj za širne sloje delavskega prebivalstva živo čutena potreba ter da vlada ne zamudi stopiti pred državni zbor s predlogi, ki bi tem zahtevam prišli v okom.

Potreba za zdrava stanovanja obstoji tudi za slovenske delavce. Ali skušnje uči jo nas Slovence, da se vlada spominja nas le jako pozno, in da smo izgubljeni, ako čakamo na vladno pomoč. Za nas Slovence je v veljavi le načelo: »Pomagaj si sam in Bog Ti bo pomagal!«

To je bil tudi namen, da smo osnovali v Celju »Lastni dom«, delavsko stavbeno zadrugo z omejeno zavezo, ki naj bi raztezala svoj delokrog po okrožjih celjskega in mariborskega okrožnega sodišča. — Zadruga ima namen, svojim zadrugnikom-delavcem postavljati »delavske hiše« za eno rodino z dvema ali tremi sobami, s kuhinjo, jedilno shrambo ter z malim vrtičem, v skupni meri 200 štirjaskih sežnjev. Hiša se izroči zadrugniku po vplačilu 10% zneska njene vrednosti ter proti plačevanju mesečne, dogovorjene svote za obrestovanje in amortizacije, tako, da se po določeni dobi let hiša popolnoma izplača in preide v neomejeno last delavca-zadrugnika.

Denarna sredstva zadruga so v prvi vrsti deleži zadrugnikov, ki so določeni na 20 K, vendar pa sme vsakdo tudi vzeti po več deležev — po pet, deset in še več.

Da nam bo mogoče popolnoma doseči namen zadruga »Lastni dom«, da se nabere pričetna glavica, si usojamo vabiti Vas k pristopu s prošnjo, da vzamete po več deležev, ali za fond v društvene namene naklonite primeren prispevek kakor dar.

Priložimo pravila ter pristopni list, katerega slednjega nam izvolite vrniti podpisanega z zaznambo števila vzetih deležev. — Za pošiljatev deležev in pristopnine (ki iznaša 2 K) izvolite porabiti priloženo poštno-hranilnično položnico.

Pričakujemo, da z ozirom na velevažni in človekoljubni namen ne le sami pristopite, ampak da boste isto tudi priporočali v krogu svojih znancev.

Vesti iz Koroške.

»Kdor zaničuje...!« »Mir« je napisal nastopne trpke besede, ki pa ne veljajo samo za Koroško, marveč naj si jih tudi naši primorski rojaki zapisejo za uho: »Slovenci smo res pravi — čudaki, da ne rabimo ostrejših besed. Vsaki dan nas blatijo in bi-jejo v obraz zakleti naši sovražniki, a mi, namesto da bi se branili, jim sami ponujamo lice, jih sami redimo s svojimi težko zasluženimi novci! Evo dokaz! Splošno se opazuje, da so v raznih krajih na čelu našim narodnim nasprotnikom razni nemško-nacijonalni in radikalni odvetniki in notarji! A namesto da bi se jih izogibali, jih iščejo slovenske stranke tudi takrat, ko prav nič potrebno ni, in tako ne delajo samo zanižni in malomarni zasebniki, marveč tudi javni narodni zavodi, slovenske posojilnice! Več razglasov, v nedolgem času objavljenih v Celovčanki, nam to dokazuje! Kako naj označimo tako postopanje? Ali ni to narodna mlačnost in brezbrzičnost na vrhuncu? In kaj poredko h takemu početju posamični narodni udje posojilnic? Da, nemško-nacijonalnim notarjem se niti vredno ne zdi, da bi objavili tudi slovenski razglas. Čemu tudi, si mislijo, saj stara ljubezen gotovih ljudih do nas ne neha, naj se jim še toliko rogamo, se jim posmehujemo, jih zaničujemo! Je menda res tako; naj bi taki ljudje bičali naše tudi s škorpjoni, še se bodo plazili za njimi ter jim lizali pete! — Za danes dosti o tem! A izjavljamo, da drugikrat pridemo neusmiljeno z imeni na dan!

Če se sami ponižujemo tako, smemo-li potem pričakovati, da nas bodo spoštovali drugi? »Kdor zaničuje se sam, podlaga« je tujčevi peti!«

Iz pred sodišča na Koroškem. Pred sodiščem v Dobrlivasi se je te dni vršila razprava vsled tožbe nadučitelja A. Dreó, ki se je čutil žaljenega na svoji časti, ker ga je kmetica Apolonija Matevžič obdolžila, da je v šoli učil otroke, da se 3. zakrament imenuje golaž. Obtoženka se je sklicevala na izjavo hčerke in tudi priče so potrdile, da so čule, da je tožitelj res tako govoril. — Matevžič je bila obsojena v sedem dni zapora.

Pred okrajnim sodiščem v Velikoven pa se je dne 21. marca vršila kazenska razprava vsled poboja v St. Štefanu pri Trušnjah povodom volitev. Obtoženci so bili iz obeh strank. »Mir« pa konstatuje, da so bili naši obtoženci sami taki ljudje, ki niso imeli še nikdar posla s kazenskim sodiščem, oni z nasprotne strani pa so bili že vsi kaznovani. Našincem v prilog je govorila tudi okolnost, da jih je pot domov vodila preko onega mesta, kjer se je vršil pretep, nasprotniki pa so imeli svoje domove na nasprotni strani.

Ta okolnost govori jasno, kdo je iskal pretep. Nadaljna okolnost, ki osvetljuje razmere na Koroškem, je ta, da sodišče ni obvestilo dra. Krauta o dnevu razprave, da si je bil le-ta pooblaščenec dveh slovenskih obtožencev in je pooblastilo ležalo v kazenskem aktu. — Vspeh razprave je bil ta da so bili enako obsojeni vsi, da si so bili nekateri naših jako hudo poškodovani od nasprotnikov. Naši so prijavi vsklik, nasprotniki pa so tako vsprejeli kazen. Tudi to je okolnost, ki — govori!

Razne vesti.

Maček na popisni poli ljudskega šetja. »Daily Telegraph« poroča, da je o zadnjem ljudskem šetju na Angležkem navel neki kmetič tudi svojega mačka kakor člana družine. Podatki o mačku so se glasili tako-le: Ime: Jim. — Razmerje do načelnika družine: najemnik. — Spol: možki. — Starost: 1 leto. — Zvanje: Lovec miši na svoj račun. — Drugi podatki: Ni ne gluh, ne slep, ne neumen in tudi ne legitimno poročen.

Naša nervozna doba. ki jej tolikanj očitajo kakor taki, vendar-le tudi sama po sebi proizvaja pomočke, da oblažuje izmučeno drvenje in vrvenje za zaslužkom s skrbnejšo hranitvijo, ki pospešuje zdravje ter tako ljudstvu zvišuje občno blaginjo in moč. Tem pomočkom je treba najprej prištevati Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo. Ta se je v zdravstvenem oziru izkazala za jako blagodejno primes zrnat kavi; ob enem pa omogočuje ob istih troških uporabo boljše vrstne pijače, s čimer se bitstveno poplenuje ukus vsakdanje kavine pijače. Kjer pa je treba gledati na večji prihranek, daje Kathreinerjeva Kneippova sladna kava tudi brez zrnate kave prijetno, jako prijačo pijačo. Sama na sebi ima namreč ukus zrnate kave, ki jej ga po Kathreinerjevem izdelnem načinu daje izvleček iz kavnine rastline. Lahko prebavna, je krvotvorna in redilna; v obče jo zdravniki priporočajo ženskam in otrokom, takisto onim, ki jim je sploh prepovedana zrnata kava. Nobena gospodinja in mati naj ne odlašava več uporabljati to pristno rodniško kavo; samo pazi naj pri nakupovanju natančno na izvirne zavoje z varstveno znamko »župnik Kneipp« in imenom »Kathreiner«.

Brzjavna poročila.

Nemški prestolonaslednik.

POTSDAM 19. (B.) Nemški prestolonaslednik je sinoči dospel semkaj.

Cesar v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 19. (B.) Njeg. velič. cesar in kralj je danes zjutraj ob 5. uri 45 minut dospel semkaj in se takoj odpeljal v budimsko kraljevo palačo.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 19. (B.) Tukajšnji listi javljajo iz Pekinga: Lihungčang je odposlal cesarju in guvernerju v Šansi brzjavki, v katerih prosi, naj bi se kitajske čete umaknile od mej pokrajine Čili.

LONDON 19. (B.) »Daily Mail« javlja iz Yokohame, da se je Ruska obrnila do Japonske z novim podrobnim predlogom za vzajemno sporazumljenje v vstočni Aziji.

LONDON 19. (B.) Listi javljajo, da se je Rusija nasproti vladim izrekla pripravljena, da svoje zahteve glede odškodnine nasproti Kitaju zniža na 10 milijonov funtov šterlinov, ako Kitaj vsprejme pog. »dbe gledé Mandžurije.

LONDON 19. (B.) »Standard« javlja iz Šangaja včerajšnjega dne, da se prince Tuan in Tung-fu-siang nahajata v Kang-su, kjer sta v zvezi z ruskimi uradniki v Transbajkaliji. Glasom neke vesti v istem listu iz Tienčina od včerajšnjega dne, namerja se vojaška ekspedicija v Singanfu. Mejem pa Kitajci nabirajo vojake z namenom, da se postavijo nasproti vsakemu napredovanju evropskih čet.

Iz Srbije.

BELIGRAD 19. (B.) Kraljevi ukaz odreja povodom proglašenja nove ustave — na podlagi od vseh ministrov podane demisije, da so ministri stavljani v dispozicijo, a jih neposredno za tem zopet imenuje ministre. Vsi doseđani državni svetniki so stavljani na dispozicijo in je imenovan nov državni svet z doseđanim poslanikom v Rimu, Simićem, kakor predsednikom in bivšim ministrom Ljubomirjem Kaljevićem ter Jurjem Gršićem, kakor podpredsednikoma. Od 30 senatorjev imenovanih po kralju, katerih lista je že izšla, jih pripada 11 radikalec, 10 naprednjakom in 4 liberalcem, ostali so neutralni.

Proces Gabršček.

Ravnokar, tikom pred zaključkom lista, doznajemo, da je gosp. Gabršček obsojen na dva meseca ječe.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prva slov. zaloga pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia

(Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

• T R S T •

TOVARNA: ZALOGA:

Via Tesa, Piazza Rosario št. 2

vogal, (solsko poslopje)

Via Limitanea, in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„Secesija“.

Kuhinjska posoda od sivega emajliranega železa, prekaša vse druge enake izdelke na trpežnosti in vztrajnosti ter je zelo po ceni in brez konkurence. Zaloga popolne kuhinjske oprave. Novost te vrste je patentovani stroj za kuhanje kave ali čaja, ki deluje sam od sebe, ne da bi bilo ga treba nadzorovati. Izključno prodajo ima

Anton Amadeo

zaloga železja, kovin in kuhinjskih potrebščin

TRST — ulica Barriera vecchia 5 — TRST

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvanja za gospode, gospe in otroke

Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dunajska filijalka

Realne vloge na knjižice s 4%.

**Posojila, brezno posredovanje, posojila na vred-
nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
razvinkuliranje obligacij.**

Zahvala.

Podpisani si dovoljuje tem potom izreči najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so pri-
pomogli, da se je koncert »Bratovščine sv.
Cirila in Metoda« v Barkovljah vršil tako
sijajno.

Posebno pa se zahvaljuje: slavnemu
»Obrtniskemu društvu« v Barkovljah za
prepuščenje dvorane v »Narodnem domu«,
gospodu Ivanu Umeku, ki je storil potrebne
korake za pridobitev vojaške godbe, slav-
nemu uredništvu »Edinosti«, ki je objavljalo
društvena oznanila in vojaški godbi, ki je
sodelovala na koncertu ter med slobodno za-
bavo neutrudno zabavala občinstvo.

Presrečna hvala pa tudi vsemu častitemu
narodnemu občinstvu in sl. bratskim pevskim
društvom za udeležitev.

V Trstu dne 17. aprila 1901.

Pevski zbor »Bratovščine sv. Cirila in Me-
toda« pri sv. Jakobu.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu
v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez
kapitla in rizika z razpečevanjem zako-
nito dovoljenih državnih papirjev in srečk.
Ponudbe pod naslovom Ludwig Oester-
reicher v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se
VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE
in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi
zalogi, analizirana in stavljeni pod stalno kontrolo
zavoda za kemično analiziranje, ovlaščena od c. kr.
avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode
in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137.
To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje mini-
sterstvo radi pregleda kvarjanja vina, ki stavlja v
resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je
gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego
da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo
dejati bolnikom in konvalescentom, ker analitijski
zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki
so čista in imajo vse potrebno vsebino, ki jo morajo
imeti najkvalitetnejša vina.

CENE:	
Istrski teran	liter po 32 novč,
Vino iz Kastelov pri Splitu	34 "
Fino vino iz Visa	34 "
Vino Opello	38 "
Belo vino iz Visa	40 "
Zahtevajte vselej jamstveno znamko.	

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče).

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/2 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih ban-
kovih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse
v krepst z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso
20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto. V napoleonih
brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave
Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec
Sibinj, Inomostu, Czevec, Ljubljano, Linc, Olomou,
Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije.
Inkaso vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji.

Predjumi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente
v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih —
provizija po jako umestnih pogojih.
Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke
italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem
kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati
denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodbi

Podpisani si časti naznanjati slav-
nemu občinstvu v mestu, okolici in
na deželi, da je prevzel

Zalogo olja, kisa, mila itd.

v Trstu, ulica Barriera vecchia 4

Blago pošiljana franko na dom
po naročbi na debelo in drobno. Po-
šiljatve na deželo s poštnim povzetjem.

Za mnogobrojne naročbe se toplo
priporoča udani

Josip Gregorčič

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in
milo učinkujoče domače sredstvo, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih
nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zapretja. Teh kroglice, ki so tudi pod
imenom Pserhofer-jeve kroglice ali Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice znane,
stane škatljica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 škatljicami 1
gld. 5 kr., pri prejšnji vpošiljavi zneska stane s poštnino prosto vpošiljati: 1 zavitek
1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 10 zavitkov
9 gld. 25 kr. — Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse št. 15.

Prosi se izrecno, »J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice«

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi
stoječi podpis J. Pserhofer in sicer z rdečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino

J. Pserhofer-jev. 1 lonček 40 kr., s
poštnino prosto pošiljati 65 kr.

J. Pserhofer-jev sok iz
ozkega trpotca razslizujoč. 1
steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam
zoper golšo. 1 steklenica 40 kr.,
s poštnino prosto pošiljati 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati

izvrstno krepčilo za seloove in živee. 1
liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra
1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka
želodčna tinktura (preje živ-
ljenska

esenca imenovana) — Lahko razstoplju-
ječe zdravilo, dražilnega in krepčujočega
nečinka na želodec pri oviranem prebav-
ljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajststena
steklenica 2 gld.

J. Pserhofer-jev balzam
zoper rane. 1 steklenica
50 kr.

Tannochinin-pomada
J. Pserhofer-jeva, najboljšje sredstvo
za rast las, 1 pušica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane
pok. prof. Steudel-a, 1 lonček 50 kr., s
poštnino prosto pošiljati 75 kr.

Univerzalna čistilna sol
A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti
slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razem tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih ogla-
šene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbje vsi predmeti, katerih morda
ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.

Pošiljatve po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje
denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Če se prej vpošlje denar (najboljše s pošto nakaznico), potem
je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljativah proti povzetju.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London SW.

Vijte na košček bombaža nekoliko

A. Thierry-jevega balzama

in stavite ga v votel zob, da umirite in odpravite zobobol.
Pristno se zeleno varnostno znamko »nuna« in na ko-
vinski kapiči (zamašku) vtisnjeno tvrdko: Edino pristno.

Vdobjiva se v lekarnah. Po pošti 12 malih
svetih pošilja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn).
Čuvajte se ponarejanj in pazite na zeleno znamko »nuna«, ki je registrirana v vseh naprednih državah.

Ivan Semulič

TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste,
iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v
vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena

Ulica Poste vecchie 16
vokal ulice Caserma
pod novo municipalno palačo.

G. GULA

Na zahtevo ceniki.
Telefon št. 1082.

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svojo dobro sortirano

trgovino

z dezertnimi vini, šampanjcem, Bordeaux, Burgunder, renskim
vini, Mosella, italijanskimi, avstro-ogorskimi in paštnimi vini.

Rum, Jamajka, Demerara, Konjak, sladke pijače in razna
žganja, vse to iz krajev, kjer se prideluje ter od prvih tu- in
inozerskih tvrdk.

Toči na drobno (od 1/4 litra naprej) rum, Demerard in Ha-
vano, Marsalo, ciper, moškati, likerje in razna žganja itd.

po najnižjih cenah.

Na izbero: kitajski in ruski čaj prve vrste.

Glavnica v akcijah 20,000.000 K.

Reservni zaklad nad 7,000.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Mala znanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za
besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno
zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo
po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticiptnih
obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih
vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso
filijalka ulica Riborgo 15 ima
veliko pekarno in sladčičarno. Vedno zaloga vsako-
vrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič
v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih li-
kerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in
druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-
krat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po po-
godbi in naročilu franko na dom in trgovcem v
razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
karna in sladčičarna.
svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema
tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1
priporoča slavnemu občinstvu
svoje nepregorljive mrežice (retine) »Meteor« in vse
druge priprave za plinovo luč »Auer.«

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni
»Commercio« in »Tedesco«
ki sti shajaljši Slovencev. Na razpolago so vsi slo-
venski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici dei Torro št. 12
priporoča svojo dobro pre-
skrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre-
moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in za-
loga zaznovrstnega
pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence.
Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim
rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji
k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12
(zadej c. kr. deželne sodnje.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico
in izdelovalnico vsakovrstnega po-
hištva in popraviljenje istega po cenah ki zadovolje
gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča
v an Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Čudovita novost!

1 krasna ura z elegantno verižico, dobro ideoča,
s 3 letnim jamstvom; 1 imenitna ma-
gična laterna s 25 dražestnimi po-
dobami; 1 krasna špila za kravato s 6 si-
milni briljantom; 1 krasen koljer iz orien-
talnih biservov, najmodernejši lišp za dame; 1
garnitura gumbov za manšete in srajce iz
najfin. duble zlata in patentovano zaporo; 1
krasen ustnik za smotke; 1 zelo krasna novčarka
od usnja; 1 krasno žepno ogledalo iz belgijs-
kega stekla z etvijem; 1 jako lep žepni nož
20 predmetov za dopisovanje in še 250 raznih
predmetov, ki so v kiši reobhodno potrebni.
Teh 300 krasnih predmetov z uro vred, ki
sama toliko velja, se vdobe po poštnem po-
vzetju za samo 1 gld. 90 nvč. za nekaj časa
pri tvrdki

H. Hirsch, Krakovo K. 19

Opazka: Kar ne ugaja, denar nazaj.

Blag. gosp.

Gabrijel Piccoli
dvorni založnik Nj. Sve-
tosti papeža Leona XIII
v Ljubljani.

Podpisani si usoja na-
znaniti Vašemu blagorodju,
da se je doposlana mi
tinktura za želodec rabila z
dobrim vspehom pri želod-
čnem ter črevesnem ka-
taru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih.
GRADEC, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov

Provincijal:

F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Blag. gosp.

Gabrijel Piccoli

Ljubljana.

Že mnogo časa svetujem vsem onim, kateri
trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v
črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno
tinkturo, ki jo sam uporabljam s prav
izvrstnim vspehom. Z odličnim spoštovanjem
Mojman (Istra), 6. oktobra 1900.

Don Peter Franceschini,
duhoven.